

Avui, el cinema ha pres la direcció d'una mena de psicologia pobre o d'un desbordament d'allò espectacular, dels efectes especials. Ja no hi ha aquesta emoció, aquesta por a ser confrontat a allò que no ha de ser vist, sabut o entès. En el seu principi, fins i tot de muntatge, al tall de pla, el cinema és fabricat amb això : 1/24 de segon més tard, som en un altre lloc, en un altre possibilitat. Ens situem sota l'amenaça d'alguna cosa suplementària que pot arribar.

Declaracions de Stéphane du Mesnildot, *Le technicien du film*, n°530, febrer de 2003

No concebo cap altra manera de fer pel·lícules que situant-me en aquest lloc precís, participant corporalment i físicament, en el sentit literal, fins a l'esgotament. Quan rodava *La vie nouvelle* carregava sobre l'esquena una càmera reflex de 27 o 30 kg. Això exigeix una gran implicació física, que et porta a captar les coses d'una altra manera, des d'aquesta extenuació. En aquest sentit és una cosa molt concreta. Que ens porta a la teva qüestió sobre el cos, que es present tot el temps, en totes les etapes de la construcció del film. Al cor del procés, encara que pensis les coses, encara que puguis tenir una relació extremadament intel·lectual amb les coses... En un moment donat, tot això és arrasat. És com un *tsunami*. Devasta tot el que pots haver previst i il·lumina una altra immensa possibilitat, el lloc en què, des del meu punt de vista, rau l'art.

Entre "La vie nouvelle" i "Un lac" han transcorregut gairebé set anys durant els quals has presentat "L'Arrière-saison" en un museu. Des de sempre la teva trajectòria s'ha desplaçat del cinema al museu i viceversa, i has treballat també per a la televisió...

El meu treball és un moviment constant que en un moment donat s'encarna o es torna sensible amb els mitjans del cinema. O pot succeir-me, al contrari, que em resulti potent recórrer a mitjans lligats al vídeo o a la instal·lació. Per a mi, el cinema és dins de les sales de

cinema. No tinc cap desig de portar el cinema a les sales dels museus. No m'interessa. En canvi, treballar a partir de les instal·lacions qüestions d'espai, de so, això sí m'interessa

Entrevista de Cloe Masotta, publicada a la revista digital *Transit* (www.cinentransit.com)

Declaracions de F.J.Ossang

En el seu curt Silència, el títol sembla com una equivocació, ja que la música de Throbbing Gristle és extremadament important. Com vas fer aquesta elecció?

De fet, vaig tenir l'oportunitat de tornar a Portugal, amb una càmera de 16 mm, gairebé 10 anys després de la meua pel·lícula anterior. No m'agrada treballar amb vídeo. I filmava una mica a l'atzar, amb un interès particular pels molins de vent. No podia imaginar com fer una pel·lícula amb aquestes imatges. Llavors se'm va convidar a punxar música una nit en un esdeveniment anomenat "El Cinema dels Poetes", a la Cinémathèque, amb Lydia Lynch, i vaig posar "Convincing People" de Throbbing Gristle. I quan vaig tornar a casa, pensava en allò i vaig entendre que aquesta música industrial xamanista de TG cabria perfectament.

Rock My Religion, per Dan Graham

La primera comunitat *Shaker* es va formar a Amèrica el 1774. Els *Shakers* es dedicaven a la feina simple i sòbria: es van fer famosos per les seves innovacions en el disseny de mobles així com per la seva arquitectura, funcional i austera. [...] Els *Shakers* practicaven un ball de trànsit estàtic, la finalitat del qual era curar l'ànima i fer sortir per força al Diable del seu amagatall. Per a molts, el comunisme *Shaker*

era un antídoto a l'individualisme purità. [...] "El Gran Despertar Religios" va començar al sud el 1800 i es va estendre per tot Amèrica. En les seves reunions a les tendes de campanya molts s'aixecaven per penedir-se i començaven a "parlar en totes les llengües"; es van introduir les guitarres en els cultes amb la gent "donant voltes i balancejant-se, mentre recitaven frases bíbliques en el seu desig col·lectiu de tornar a néixer a través del sofriment de Crist".

Durant els cinquanta sorgeix una nova classe: l'adolescent. La seva religió és el rock'n roll. Aquesta classe s'ha alliberat del treball per tal de no caure en la desocupació de la postguerra; el paper de l'adolescent és el del consumidor. Encara que alliberat de l'ètica del treball familiar, l'oci complet es converteix en avorriment i rebel·lió.

El rock sembla burlar-se de la religió tradicional, desublimant la sexualitat reprimida de la doctrina puritana necessària per justificar el treball com a salvació. La forma del rock incorpora el ressorgir del "parlar en totes les llengües" a les tendes de campanya i el ball mogut dels *Shakers*. Tanmateix, ara el rock demana sexe, alliberat dels lligams de la vella família i de la reproducció.

El club de rock i les actuacions en concerts són com una església, santuaris en contra del món dels adults. Els instruments elèctrics desencadenen energies anàrquiques per a la massa. L'estrella del rock sacrifica la seva vida i el seu cos contra el règim del treball; vivint la seva vida i actuant al límit, transcendeix els límits de la feina de cada dia. La seva transcendència s'aconsegueix a canvi de sacrificar la seva capacitat de convertir-se en adult. Ha de morir, o caure del seu púlpit.

A finals dels setanta els grups de rock vivien com extenses famílies a grans cases a les urbs, traslladant-se als concerts en autobusos habilitats per a la vida en col·lectivitat. En els festivals de rock a l'aire lliure, els fans vivien junts en tendes de campanya.

Originalment el rock expressava la sensualitat adolescent, masculina. La guitarra electricada, la veu projectada al micròfon i el cos de l'ar-

tista es van convertir en símbols fàl·lics. En una actuació a Miami, Jim Morrison va ser detingut per la policia. Suposadament s'havia despullat a la vista de tots. Havia arribat a la creença de què el rock, des del moment en què s'havia convertit en un gran negoci, havia mort. L'exhibició del seu penis va ser vista pel públic com un gest patètic; per a Morrison va significar la mort del seu valor com a estrella de rock. En ensenyar seu (patètic) penis, en comptes de convertir en fàl·lic el seu cos i la seva actuació, desitjava qüestionar la mística del rock com espectacle. En aquest ritual de "mort del rock" volia revalidar el complex de la castració. A través de la seva pròpia castració, l'estrella expressava el seu desig de veure el rock com el causant de la destrucció de l'ordre edípic.

Patti Smith va prendre el "viatge negatiu" de Morrison i va intentar transformar-lo -i al rock- en un bé social positiu. Ella és la primera en explicitar la veritat de què el rock és una religió. Patti creia que el paper de la sacerdotessa egípcia prepatriarcal es podia combinar amb el retorn en parlar "en totes les llengües" de la tenda de campanya, per crear un nou idioma del rock, que no seria ni masculí ni femení.

La religió de l'adolescent dels cinquanta i de la contracultura dels seixanta s'adopta per part dels artistes pops, que proposen el final de la religió de l'"art per l'art". Patti el porta una mica més enllà: el rock com una forma d'art que arribés a incloure la poesia, la pintura i l'escultura. Si l'art només és un negoci, com suggereix Warhol, llavors la música expressa l'emoció més comunal, més transcendental que ara l'art nega.

Publicat a *Dan Graham*, CGAC, 1997.

Programadors: Gonzalo de Lucas i Núria Esquerra